

«ترجمه غیررسمی»

نشست اضطراری شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد
۲۴ نوامبر ۲۰۲۲

کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد
فولکر تورک

جناب رئیس،

حضار محترم،

هیئت‌های محترم نمایندگی،

اجازه بدهید با این سخن آغاز کنم که مردم ایران همواره تحسین فراوان مرا برانگیخته‌اند. در ملاقات‌های متعدد رسمی که تحت عناوین پیشینیم از این کشور داشته‌ام، رویارویی با مردم ایران و میراث غنی فرهنگی و ادبی‌شان برای من بسیار الهام‌بخش بوده‌است. همچنین میزبانی این کشور از پناهندگان افغان نمودی واقعی از همبستگی بین‌المللی بوده و خواهد بود. برای من دیدن آن چه در ایران اتفاق می‌افتاد دردآور است.

تصویر کودکانی که کشته می‌شوند،

زنانی که در خیابان‌ها مورد ضرب و جرح قرار می‌گیرند،

و مردمی که به اعدام محکوم می‌شوند،

ما در سال‌های گذشته شاهد موج‌هایی از اعتراضات بوده‌ایم که خواستار عدالت، برابری، کرامت و احترام به حقوق بشر بوده‌اند. تمامی این اعتراضات با خشونت و سرکوب پاسخ داده شده‌اند.

به کارگیری غیرضروری و نامتناسب زور باید خاتمه یابد.

این شیوه‌های قدیمی و ذهنیت دشمن باور صاحبان قدرت، دیگر کارایی خود را از دست داده‌اند.

بلکه اوضاع را وخیم‌تر نیز می‌سازند.

اکنون ما در یک بحران تمام‌عیار حقوق بشری هستیم.

اعتراضات کنونی، که در شهریور ۱۴۰۱ با مرگ ژینا مهسا امینی در طول بازداشت شعله‌ور شد، به تمامی کشور سرایت کرده‌است. بر اساس گزارش‌ها، اعتراضات تا کنون در ۱۵۰ شهر و ۱۴۰ دانشگاه در تمامی ۳۱ استان ایران صورت گرفته‌اند. مناطق اقلیت‌نشین، خصوصاً به لحاظ میزان کشته‌شدگان، همچنان بیش از سایر مناطق، تحت سرکوب هستند. برخی از نمایندگان آن‌ها در مجلس انتقادات نسبت به شیوه‌ی واکنش مقامات به اعتراضات را منعکس کرده‌اند.

زنان، جوانان، و مردان، از سراسر جامعه، از دانشجویان تا کارگران، از بخش‌های مختلف، از ورزشکاران و هنرمندان با شجاعتی بی‌نظیر تغییر را فریاد می‌زنند.

تغییر برای خاتمه دادن به قوانین و رویه‌های تبعیض آمیز علیه زنان و دختران،

برای احترام تام به حقوق و آزادی‌های همه‌ی مردم ایران،

برای شمول و برابری،

برای آینده‌ای بهتر و عادلانه‌تر.

من حکومت و صاحبان قدرت را به شنیدن فرا می‌خوانم،

که انباشت نارضایتی‌های عمیق اجتماعی، اقتصادی و سیاسی را بپذیرند.

که به خواسته‌های مردم برای تضمین حقوقشان و شنیده‌شدن صدایشان توجه کند.

که مشروعیت کسانی را که خواستار چشم‌اندازهای متفاوتی از جامعه هستند، بپذیرد.

زنان و دختران باید بتوانند بدون ترس از تعرض یا خشونت در فضای عمومی احساس آزادی و امنیت کنند. باید بتوانند در آرامش و امنیت زندگی کنند و در عرصه‌ی عمومی برابر و همدوش مردان مشارکت کنند.

جوانان باید احساس کنند که می‌توانند نظرات خود را بدون ترس از دستگیری و زندان بیان کنند.

جناب رئیس،

وضعیت فعلی غیرقابل دفاع است.

از زمان آغاز اعتراضات، بنا بر گزارش‌ها نیروهای امنیتی با استفاده از قوای مرگبار به معترضین غیرمسلح و رهگذرانی که هیچ تهدید جانی ایجاد نمی‌کرده‌اند، پاسخ داده‌اند. این نقض آشکار ضوابط بین‌المللی در استفاده از قوه‌ی قهریه است.

نیروهای امنیتی به ویژه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروهای بسیج سلاح‌های گرم، سلاح‌های ساچمه‌ای، گاز اشک‌آور و باتون به کار برده‌اند.

طبق منابع موثق، تخمین محافظه‌کارانه از تعداد کشته‌شدگان تاکنون بیش از ۳۰۰ نفر از جمله دست کم ۴۰ کودک است.

این غیر قابل قبول است.

ما گزارش‌هایی دریافت کرده‌ایم مبنی بر این که معترضان مجروح به دلیل خطر دستگیری توسط نیروهای امنیتی از مراجعه به بیمارستان هراس دارند. کادر درمانی مداخله‌ی نیروهای امنیتی در معالجه معترضان مجروح را به طور علنی محکوم کرده‌اند.

دریافت ما این است که حدود ۱۴۰۰۰ نفر از جمله کودکان در جریان اعتراضات بازداشت شده‌اند. این یک عدد تکان دهنده است.

گزارش‌ها مبنی بر این که حتی کودکان مظنون به شرکت در تظاهرات در مدرسه دستگیر می‌شوند، بسیار نگران‌کننده است.

صدها دانشجو به بازجویی احضار شده‌اند، تهدید یا تعلیق شده‌اند و از ورود به محوطه‌ی دانشگاه منع شده‌اند.

فعالان جامعه مدنی از جمله مدافعان حقوق بشر، روزنامه‌نگاران و وکلا، تعقیب و از خانه یا محل کارشان دستگیر شده‌اند.

معترضان دستگیرشده همچنان از دسترسی به وکیل محروم‌اند. بسیاری از آنها با اتهامات مرتبط با امنیت ملی رو به رو هستند که مجازات حبس‌های طولانی را به دنبال خواهد داشت.

گزارش‌های تکان‌دهنده‌ای از شکنجه‌های جسمی و روانی و بدرفتاری با معترضان در بازداشت برای گرفتن اعترافات اجباری وجود دارد که برخی از این اعترافات از رسانه‌های دولتی پخش شده است.

خانواده‌های قربانیان مورد تعقیب و آزار و اذیت قرار می‌گیرند.

به گفته‌ی منابع رسمی، در حال حاضر دست‌کم ۲۱ نفر از بازداشت‌شدگان در جریان اعتراضات، با مجازات اعدام روبرو هستند که حداقل ۶ نفر از آنها به اتهام‌های محاربه و افساد فی‌الارض، در مغایرت با استانداردهای بین‌المللی، به اعدام محکوم شده‌اند.

بیانیه‌های مقامات به دنبال مشروعیت‌زدایی و برجسب‌زنی به معترضان، فعالین جامعه‌ی مدنی و روزنامه‌نگاران به عنوان عوامل دشمنان و دولت‌های خارجی بوده است.

این روایت ساده‌سازانه‌ای است.

همان‌طور که در طول تاریخ شاهد بوده‌ایم، این روایت مرسوم استبداد است. برای منحرف کردن توجه از علل اصلی نارضایتی‌ها.

مردم ایران از هر قشری، از هر قومیتی، در سنین مختلف، خواستار تغییر هستند.

این اعتراضات ریشه در انکار طولانی مدت آزادی دارد،

در نابرابری‌های حقوقی و ساختاری،

در عدم دسترسی به اطلاعات، در خاموشی کامل اینترنت.

برای دهه‌ها، تبعیض فراگیر در قانون و رویه‌های عملی زنان و دختران را محدود کرده است.

و در غیاب مسیرهای سازنده و مؤثر برای طرح نارضایتی‌های آنان، ترس و ناامیدی تکثیر شده‌است.

مردم از چشم انداز هرگونه اصلاحات واقعی ناامید گشته‌اند.

در نتیجه، آنان به خیابان‌ها آمده‌اند.

جناب رئیس،

دفتر من چندین مکاتبه از دولت ایران در خصوص این وقایع، از جمله تحقیقات داخلی در رابطه با مرگ خانم امینی دریافت کرده‌است. ما همچنان این نگرانی را داریم که این تحقیقات استانداردهای بی‌طرفی، استقلال و شفافیت را برآورده نکرده‌اند و مطابق با استانداردهای بین‌المللی انجام نشده‌اند. مصونیت مداوم در برابر نقض حقوق بشر یکی از چالش‌های اصلی در ایران است که به نارضایتی و بی‌اعتمادی دامن می‌زند.

ملاحظات سیاسی و امنیتی، استقلال و بی‌طرفی نهادهایی را که برای تضمین اصل پاسخگویی حیاتی هستند، تضعیف کرده است.

پاسخگویی یک عنصر کلیدی در حق بر کشف حقیقت و عدالت خواهی در برابر نقض حقوق بشر است.

من خواستار فرآیندهای تحقیقاتی مستقل، بی‌طرف و شفاف مطابق با استانداردهای بین‌المللی، در خصوص موارد گزارش‌شده‌ی نقض حقوق بشر هستم.

من عمیقاً از افزایش خطرناک تعداد اعدام‌ها از سال ۲۰۲۱، به ویژه در مورد اتهامات مربوط به مواد مخدر نگران هستم. طبق گزارش‌ها، تا سپتامبر ۲۰۲۲، تعداد کل اعدام‌ها برای اولین بار در پنج سال گذشته از رقم ۴۰۰ نفر در یک سال عبور کرد. این رقم افزایش قابل توجهی نسبت به حداقل ۳۳۰ و ۲۷۶ اعدام در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۰ داشته است.

دست کم ۸۵ نفر که در زمان ارتکاب جرم ادعایی کودک بودند در حال حاضر در انتظار اعدام هستند و ۲ نفر از چنین افرادی در سال جاری اعدام شدند.

جناب رئیس،

جمهوری اسلامی ایران توصیه‌هایی را که در فرآیند بازنگری جهانی دوره‌ای این شورا در مورد تضمین حق محاکمه عادلانه، دسترسی به عدالت، تضمین عدم شکنجه در بازداشت، و تضمین حقوق زندانیان از جمله درمان پزشکی ارائه شده‌اند، پذیرفته است. من از حکومت ایران می‌خواهم که این توصیه‌ها را به صورت فوری اجرا کند.

من مقامات را دعوت می‌کنم که فوراً به کارگیری خشونت و تعرض علیه معترضان مسالمت آمیز را متوقف کنند.

و همه‌ی کسانی را که به دلیل تظاهرات مسالمت آمیز دستگیر شده‌اند آزاد کنند، و همچنین - از اساس - مجازات اعدام را تعلیق کنند.

جوامع به طور مداوم در حال تکامل و تغییر اند.

هیچ جامعه‌ای را نمی‌توان دچار تصلب و خشکی کرد، آن‌طور که گویا در نقطه‌ی مشخصی از زمان منجمد شده است. تلاش برای انجام این کار بر خلاف اراده‌ی مردم، عقیم خواهد ماند.

من از صاحبان قدرت در ایران می‌خواهم که به آزادی‌های بنیادین بیان، تشکل و اجتماع، که برای توسعه‌ی پایدار ضروری هستند احترام بگذارند.

و مردم ایران را در خصوص تصویر ایشان از آینده‌ی کشورشان مشارکت دهند.
گزیزی از تغییر نیست. راه پیشرفت اصلاح واقعی است.
متشکرم.